

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/48/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117232350
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:4117232350.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Daša Kontríková, v právnej veci manželov: N. D., rod. D. (navrhovateľ - manžel - otec), nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. O. H. XXX/XX, R., zastúpený: JUDr. Zuzana Józová Borecká, so sídlom Sládkovičova 7, Nitra, IČO: 46 334 858 a U. D., rod. D. (manželka - matka), nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/X, D., zastúpená: JUDr. Mária Jezerská, advokátka so sídlom Hlavná 42, Trnava, IČO: 51 692 457, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu: T. D., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, so sídlom J. Bottu 4, Trnava, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 13. marca 2019, č. k. 38P/3/2018-243, v časti výroku III., takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (výrok III.) a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. manželstvo účastníkov rozviedol, výrokom II. zveril maloletého T. do osobnej starostlivosti matky, výrokom III. zaviazal otca platiť výživné na mal. T. v sume 200 Eur mesačne, výrokom IV. upravil styk otca s maloletým, výrokom V. uložil účastníkom výchovné opatrenie a výrokom VI. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil ustanovením § 18, § 19 ods. 1 až 3, § 23 ods. 1 až 3, § 24 ods. 1, 3 až 5, § 25 ods. 1 a 2, § 28 ods.2, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine. Vecne v napadnutej časti dôvodil, že manžel (otec) býva v garsónke, ktorá je v jeho osobnom vlastníctve. Mesačne uhrádza náklady na byt vo výške 70,- Eur (nájomné + električka), TV, internet a mobil vo výške 50,15 Eur, úver na spoločný rodinný dom vo výške 134,69 Eur, úver v N. D. 307,32 Eur, sporenie vo výške 10,- Eur, životná poisťka 32,99 Eur, poisťka na auto 10,21 Eur, lieky a výživové doplnky 20,- Eur, doprava do práce vo výške 230,- Eur doprava za synom 130,- Eur, výživné na maloletého 200,- Eur mesačne, strava, hygiena a odev vo výške 216,- Eur, pracuje pre zamestnávateľa D. E. I. a.s. s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 1.327,- Eur. Okrem bytu v ktorom býva, vlastní spolu s manželkou rozostavaný dom a 1/8 z bytu po matke a 1/8 z domu po babke. Osobný automobil, 5-ročný, ktorého hodnota v čase kúpy bola 16.000,- Eur, inú vyživovaciu povinnosť okrem maloletého nemá.

3. Manželka (matka) býva spolu s maloletým v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve jej rodičov. Mesačné výdavky za nehnuteľnosť rodičov sú koncesionársky poplatok vo výške 4,64 Eur, TV a internet 36,77 Eur, električka 51,- Eur, plyn 101,- Eur, vodné a stočné 21,47 Eur, poplatok za odpad 7,92 Eur, celkom 222,80 Eur (222,80 Eur : 5 osôb = 44,56 Eur na osobu), pričom v nehnuteľnosti býva okrem jej otca a matky aj jej plnoletý brat. Ďalšie jej mesačné výdavky sú na životnú poisťku 45,- Eur, mobil 18,- Eur, poistenie auta 8,- Eur, doprava k lekárom a na nákupy 40,- Eur, strava, hygiena a oblečenie 190,-

Eur. Spolu s manželom vlastní rozostavaný dom, na ktorý mesačne spláca hypotéku vo výške 130,- Eur a 5,- Eur elektrickú energiu. Ďalšiu nehnuteľnosť nevlastní. Vlastní osobné auto zn. SEAT Ibiza, rok výroby 2005. Jej príjem v súčasnosti pozostáva z rodinných prídavkov na maloletého vo výške 24,34 Eur mesačne a rodičovského príspevku vo výške 220,70 Eur mesačne (od 01.01.2019), iný príjem nemá. Vyživovaciú povinnosť má len voči maloletému.

4. Maloletý T. je 19 mesačným dieťaťom, s ktorým je matka na rodičovskej dovolenke. Maloletý sa lieči na atopický ekzém, inak je jeho zdravotný stav dobrý. V konaní matkou prezentované výdavky súd posúdil v celosti s ohľadom na vek maloletého dieťaťa, existenčné potreby, záujmové aktivity súvisiace s vekom a výšku odôvodnených mesačných potrieb ustálil u maloletého T. na sumu 230,- Eur (strava 80,- Eur, oblečenie 30,- Eur, hygiena 50,- Eur, bývanie 45,- Eur, lieky a vitamíny 10,- Eur, hračky a záujmové aktivity 15,- Eur). Pri posudzovaní odôvodnenosti nákladov vyčíslených matkou na maloleté dieťaťo súd prihliadal aj na tú skutočnosť, že maloletý má atopický ekzém, preto považoval za dôvodný zvýšený výdavok na oblečenie vo výške 30,- Eur mesačne, keďže maloletému je potrebné nakupovať svetlé oblečenie z bavlny a na hygienu vo výške 50,- Eur mesačne, keďže maloletý je stále plienkovaný a pre atopický ekzém je potrebná ich častá výmena.

5. Súd pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca zhodnotil všetky dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo a dospel k záveru, že schopnostiam, možnostiam otca a odôvodneným potrebám maloletého T. zodpovedá určenie výživného vo výške 200,- Eur (výrok III. rozsudku), ktoré spolu s prídavkom na dieťa 24,34 Eur a výživným od matky bude pokrývať všetky odôvodnené náklady maloletého dieťaťa. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa, pričom vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciú povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení, ako je bývanie, strava, nákup, ošatenie, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov. Základnou zásadou pre stanovenie výšky výživného u povinného rodiča je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosiahne v čase vyhlásenia rozhodnutia. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti potom súd vychádzal z ustáleného priemerného mesačného príjmu otca 1.327,- Eur v čistom, poukazujúc na skutočnosť, že výživné na maloleté dieťaťo má prednosť pred inými výdavkami povinného rodiča a príjmu matky vo výške 220,70 Eur. Súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 11P/7/2018 uzavreli rodičia maloletého T. rodičovskú dohodu o úprave rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva, keď obaja súhlasili s výškou výživného 200,- Eur mesačne. Výživné na pokrytie bežných odôvodnených potrieb maloletého bolo stanovené vo výške 140,- Eur mesačne a 60,- Eur na tvorbu úspor. Aj keď súd skúmal pomery účastníkov konania nanovo, skúmal ich schopnosti a možnosti ako aj oprávnené výdavky maloletého dieťaťa, bol toho názoru, že určenie vyššej sumy výšky vyživovacej povinnosti otca by výživné nebolo maloletým dieťaťom spotrebované, navyše maloletý T. je len 19 mesačným dieťaťom, ktorého výdavky sa budú s pribúdajúcim vekom zvyšovať. Súd zároveň prihliadal aj na skutočnosť, že otec prejavuje záujem o maloletého, pravidelne sa s ním stretáva, zabezpečuje starostlivosť počas stretávania a zaujíma sa o jeho potreby. Po zvážení všetkých vyššie uvedených skutočností súd dospel k záveru, že takto ustálená výška výživného korešponduje aktuálnym potrebám maloletého dieťaťa a zodpovedá aj kritériám zákona o rodine.

6. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP, keď rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v § 53 a nasl. CMP a zároveň účastníci náhradu trov konania ani nežiadali.

7. Proti tomuto rozsudku v časti, kde súd zaviazal otca na platenie výživného podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d), e), f), h) CSP. Uviedol, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že skúmal majetkové pomery rodičov, avšak zjavne na základe vykonaných dôkazov a nevykonaných dôkazov, nemal ako ustáliť majetkové pomery matky. Matka maloletého zatajila súdu sporiaci účet, tvrdila, že nevie, koľko na ňom má, bolo preukázané, že cez svoj účet platí výdavky svojho brata, takže jej finančná situácia nebola vôbec riadne preukázaná. Rovnako súd nijakým spôsobom nevyhodnotil skutočnosť, že výdavky má matka maloletého vyššie ako terajšie príjmy a bez dotazu na matku maloletého dieťaťa, prečo na jednej strane môže "investične sporiť"

ale na výdavky s maloletým si musí podľa jej tvrdenia požičiavať od rodičov. Rovnako súd nevyhodnotil účelové zbavenie sa úspor matky maloletého dieťaťa na jej účtoch prevodom na účet rodičov.

8. V konaní preukázal, že z dôvodu atopického ekzému nie je dôvodný zvýšený výdavok na oblečenie maloletého, nakoľko biele bavlnené oblečenie nie je nijako cenovo znevýhodnené ako farebné oblečenie z iného materiálu. Zároveň bolo preukázané a matka uvedené nepoprela, že otec maloletého dieťaťa sa podieľa na oblečení pre maloletého. Za neopodstatnený a neprímerane nadhodnotený považuje hlavne výdavok na hygienu maloletého dieťaťa vo výške 50,- eur mesačne. Maloletý T. má t. č., 19 mesiacov, v auguste 2019 dovŕši 2 roky. Že je také veľké dieťa ešte plienkované, považuje za nedostatočnú výchovu matky dieťaťa k hygienickým návykom, o to skôr, že u dieťaťa sa prejavil atopický ekzém. Keďže maloletý má mať v auguste 2 roky, je dôvodný predpoklad, že "plienkovanie" dieťaťa by malo byť v krátkom čase minulosťou, prípadne len výnimkou. Domnieva sa tiež, že náklady na bývanie 19 mesačného dieťaťa nie je možné vyčíslieť rovnakým pomerom, ako u ostatných osôb žijúcich v domácnosti, nakoľko toto dieťa nepotrebuje napr. internet, spotrebuje taktiež menej vody ako dospelý človek. Považuje za ťažko uveriteľné, že rodičia matky maloletého dieťaťa jej na toto dieťa rozrátavajú energie, aj s prihliadnutím na účelové tvrdenie, že jej musia požičiavať každý mesiac peniaze. Súd rovnako nesprávne vyhodnotil a ničím neodôvodnil mesačný výdavok na lieky a vitamíny maloletého mesačne vo výške 10,- eur. Súdu preukázal, že z vitamínových prípravkov napr. kvapky Jamieson stoja cca 8,- eur ale sú na pol roka. Pravidelné užívanie probiotík a nosných kvapiek dieťaťom považuje za neprípustné, dokonca s možnosťou negatívneho dopadu na zdravie dieťaťa. Keďže maloleté dieťa trpí atopickým ekzémom, výživové doplnky nepovažuje za vhodné.

9. Napriek tomu, že kojenie už t. č. nenahrádza stravu maloletému, je nepochybné, že ak matka tvrdí, že maloletého kŕmí 8 x denne (viď zápisnica z pojednávania zo dňa 9.1.2019 4. str.), matka nechodí do práce, teda maloletému pripravuje stravu doma, tak je nadhodnotený aj výdavok na stravu maloletého dieťaťa. Za odôvodnené a preukázané odôvodnené výdavky maloletého 19 mesačného dieťaťa považuje po sledovaní potrieb dieťaťa sumu 160,-Eur. Bez dotknutia uvedeného, súd nezobral pri určovaní výživného do úvahy, že dieťa si musí preberať a odovzdávať len otec maloletého dieťaťa, s čím má mesačné výdavky na dopravu za maloletým.

10. Súd prvej inštancie tvrdí, že keďže osobnú starostlivosť zabezpečuje matka, tak sa nemusí podieľať finančne a preto celé náklady na maloletého majú po krytí výživné od otca a rodinné prídavky (str. 10 odôvodnenia rozhodnutia). S uvedeným sa nestotožňuje. Súhlasí s tým, že otec sa má t. č. podieľať finančne vo zvýšenej miere ako matka, ale nesúhlasí s tým, že matka sa nemusí podieľať vôbec, najmä, ak bolo dokonca preukázané, že na rodičovskom príspevku ešte dokáže aj investične sporiť a platiť si vysokú poisťku a svoje výdavky si vyčíslila nadštandardne neprímerane k svojmu príjmu. Aj otec maloletého dieťaťa má výdavky s maloletým dieťaťom, aj pri využívaní určeného styku, na dopravu, na stravu, voľnočasové aktivity, rovnako prispieva aj nad rámec výživného napr. oblečením. Tiež aj otec maloletého chce mať priestor, aby mohol dieťaťu kúpiť aj nejakú hračku, darčeky, nejaké drobnosti, nie len platiť výživné. Otec už v konaní uviedol, že v prípade, ak budú odôvodnené neočakávané výdavky, nemá problém sa na nich podieľať. Na základe všetkých uvedených skutočností, navrhuje, aby odvolací súd výrok III. rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 38P/3/2018-243 zo dňa 13.3.2019 o povinnosti otca platiť na maloletého T. výživné v sume 200,- Eur mesačne zrušil a vec v rozsahu určenia výživného na maloletého vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že po oboznámení sa s odvolaním otca oznamuje, že odporúča odvolaciemu súdu rozsudok Okresného súdu v Trnave ako vecne správny potvrdiť.

12. K odvolaniu otca sa vyjadrila aj matka maloletého. Uviedla, že odvolanie zo strany otca v postavení navrhovateľa v tomto konaní je len výslovné účelovým krokom, ktorým sa snaží vyhnúť riadnemu plneniu si povinností a nárokov mu uložených voči nášmu maloletému synovi v zmysle zákonného a spravodlivého rozhodnutia súdu v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou nielen tunajšieho súdu (výživné vo výške cca 20 - 25 % z čistého mesačného príjmu povinného rodiča, v danom prípade zo sumy 1.327,- Eur). Navrhovateľ v kontexte uvedených odvolacích dôvodov neunesol dôkazné bremeno, keď ani jeden z týchto dôvodov hmatateľne nepodložil tak skutkovo (predložením alebo označením objektívneho a verifikovateľného dôkazu). Odôvodnenie podaného odvolania neobsahuje žiadnu smerodajnú právnu argumentáciu spôsobilú privodiť zmenu posúdenia merita veci v tomto

konaní. Vo vzťahu k napadnutému výroku III. rozhodnutia uvádza, že odvolanie navrhovateľa v tejto časti je do značnej miery prekvapujúce predovšetkým s ohľadom na vyjadrenie samotného navrhovateľa v podanom návrhu v tomto konaní a neskôr i prednesom jeho právneho zástupcu v priebehu pojednávania.

13. Pre tento záver svedčí i výslovný a súhlasný prejav vôle navrhovateľa v konaní vedenom pred tunajším súdom pod sp. zn. 11 P/7/2018, kedy samotný navrhovateľ spoločne s jej osobou vzájomne odsúhlasil výšku výživného na nášho maloletého syna v sume 200,-Eur mesačne. Je zrejmé, že od uvedeného momentu nedošlo na strane navrhovateľa k zásadnej zmene majetkových (príjmových) pomerov, skôr naopak. K takejto zmene zásadného charakteru došlo u nej, keďže aktuálne poberá len rodičovský príspevok na maloletého a prídavok na dieťa, čo zakladá zjavný nepomer v mesačnom príjme otca v sume 1.327,- Eur a jej príjme v sume 245,04 Eur. V priebehu celého konania až do skončenia dokazovania súdom prvej inštancie nebol zo strany navrhovateľa prednesený žiaden konkrétny a legitímny návrh a v tej súvislosti ani súdu predložený dôkaz svedčiaci pre ustálenie výživného v ním požadovanej výške v sume 100,- Eur, čo sa javí v objektívnom rozpore so skutočným záujmom a potrebami ich spoločného syna. Vo vzťahu k napadnutému výroku II rozhodnutia preto uvádza, že v otázke priznania výživného v stanovenej výške 200,- Eur na maloletého T., súd prvej inštancie predovšetkým v bodoch 39 až 42 rozhodnutia komplexne a podrobne posúdil dôvodnosť tohto nároku ako v súvislosti s otázkou nevyhnutných a preukázaných potrieb maloletého dieťaťa, tak v spojitosti s reálnymi zárobkovými možnosťami a majetkovými pomermi navrhovateľa ako otca maloletého.

14. Námietky navrhovateľa skutkového charakteru reálne neobstoja, keďže boli riadne predmetom dokazovania v rámci konania pre súdom prvej inštancie (elektronické podanie zo dňa 24.09.2018 možno vyhodnotiť ako účelový argument, navrhovateľ na ňom preukázateľne netrval, ktorý záver potvrdzuje i záverečný návrh a vyjadrenie ako navrhovateľa, tak jeho právneho zástupcu, pred ukončením dokazovania vo veci samej). Nemožno ho preto aktuálne "zneužívať" na ťarchu rozhodnutia súdu a jeho postupu v konaní.

15. Navrhovateľ ako otec dieťaťa v tejto súvislosti opomína tú zásadnú skutočnosť, že všetko čo v podanom odvolaní nezrozumiteľne napáda (sumy 10,- Eur za lieky a vitamíny, sumu 50,- Eur za hygienu a drogériu a iné), o to vlastne ukracuje ich spoločného syna, keďže tieto priznané finančné prostriedky sú výlučne v jeho prospech. Súd prvej inštancie tak správne a zákonne rozhodol o výške určenej vyživovacej povinnosti navrhovateľa pre ich maloletého syna i v súlade so súhlasným vyjadrením kolízneho opatrovníka. Navyše treba pre úplnosť zdôrazniť i tú zásadnú skutočnosť, že za daného ustáleného dôkazného stavu v zmysle vykonaného dokazovania nie je možný ani postup súdu s poukazom na ust. § 366 CSP. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a z vyššie uvedených dôvodov pokladá rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti za vecne správne a žiada, aby bolo s poukazom na ust. § 387 ods. 1a 2 CSP potvrdené v napadnutej časti v celom rozsahu.

16. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec maloletého. Uviedol, že v konaní od začiatku namietal matkou nadhodnotenú výdavky na maloleté dieťa, jasne napadol aj konkrétne položky a jasne vyčíslil primerané výdavky na maloletého. Svoje tvrdenia podporil aj dôkazmi, na ktoré poukázal aj vo svojom odvolaní, napr. výpisy zo zdravotnej poisťovne, doklady o cene liekov, oblečenia a pod. Matka maloletého sa odvoláva na jeho prejav vôle v konaní 11P/7/2018. V predmetnom konaní nebol právne zastúpený a PZ protistrany ako aj konajúca sudkyňa, keď uvádzal, že toľko nemôže platiť ho presviedčali, že je to len dočasné, že o výške bude rozhodovať súd. V konaní 11P/7/2018 nebolo vykonávané riadne dokazovanie a týmto rozhodnutím nebolo riešené výživné na čas po rozvode, pričom bolo určené bežné výživné vo výške 140,- Eur a 60,- Eur na tvorbu úspor, teda aj keby súd na toto rozhodnutie prihliadal, výška bežného výživného bola určená sumou 140,- Eur. Matka maloletého sa odvoláva na svoj znížený príjem, avšak v konaní bolo preukázané, že napriek tomu svoje výdavky neobmedzila, tieto vyčíslila nadštandardne, zatajila súdu sporiaci účet, tvrdila, že nevie, koľko na ňom má, bolo preukázané, že cez svoj účet platí výdavky svojho brata a investične sporí. Jeho námietky, že súd nevykonal navrhované dokazovanie sú dôvodné. Na rozdiel od matky maloletého, súdu preukázal reálne náklady na zdravotnú starostlivosť o maloletého výpismi zo zdravotnej poisťovne. Keď napadol výdavky na lieky 10,- Eur na mesiac a na hygienu 50,- Eur na mesiac, tým neukracuje maloletého, ale sa odvoláva na reálne preukázané výdavky, nenapáda ich "nezrozumiteľne" ale konkrétnymi dôkazmi, ako aj tým, že ich matka nepreukázala.

17. Tvrdenia matky maloletého, že jeho odvolanie nespĺňa zákonné náležitosti v zmysle ustanovenia § 365 CSP považuje za nedôvodné. Súd prvej inštancie jednoznačne na základe vykonaných dôkazov a

nevykonaných dôkazov, nemal ako ustáliť majetkové pomery matky a dospel k nesprávnym zisteniam ohľadne odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, nakoľko súdu neboli matkou maloletého dieťaťa preukázané žiadne riadne dôkazy o uplatnených výdavkoch. Uvedené vyplýva z obsahu spisu. Matka maloletého zdôraznila ako zásadnú skutočnosť, že nie je možný postup súdu s poukazom na § 366 CSP, avšak nie je mu jasné, k čomu je táto argumentácia, keďže ako odvolací dôvod ustanovenie § 365 ods. 1 písm. g) CSP neuvádzal.

18. Na základe všetkých uvedených skutočností, trvá na svojom odvolaní v plnom rozsahu, prípadne vzhľadom na hospodárnosť konania navrhuje, aby odvolací súd výrok III. rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 38P/3/2018-243 zo dňa 13.03.2019 o povinnosti otca platiť na maloletého T. výživné v sume 200,- Eur mesačne vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k rukám matky s účinnosťou odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku zrušil a vo veci sám rozhodol.

19. K vyjadreniu otca sa vyjadrila matka maloletého. Uviedla, že v prvom rade pokladá za dôležité zopakovať, že podané odvolanie zo strany navrhovateľa v tomto konaní je len účelovým krokom, ktorým sa snaží vyhnúť riadnemu plneniu si povinností a nárokov mu uložených voči nášmu maloletému synovi v zmysle zákonného a spravodlivého rozhodnutia súdu v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou nielen tunajšieho súdu (výživné vo výške cca 20 - 25 % z čistého mesačného príjmu povinného rodiča, v danom prípade zo sumy 1.327,- Eur). Pridržiava sa svojho vyjadrenia zo dňa 12.06.2019 a žiada, aby bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdené v napadnutej časti v celom rozsahu.

20. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Trnave, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately uviedol, že po oboznámení sa s vyjadrením otca k vyjadreniu matky oznamuje, že sa pridrižiava jeho vyjadrenia zo dňa 3.6.2019.

21. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez toho, aby bol viazaný rozsahom či dôvodmi podaného odvolania keďže ide o konanie, ktoré sa mohlo začať aj bez návrhu (§ 65, 66, § 23 ods. 2 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné a napadnutý rozsudok je treba podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

22. Predmetom konania na súde prvej inštancie bol rozvod manželstva a s ním spojené konanie ohľadom úpravy práv a povinností k maloletému na čas po rozvode manželstva.

23. Súd manželstvo účastníkov rozviedol, zveril mal. T. do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať výživným na mal. po 200,- Eur mesačne. Zároveň súd upravil styk otca s mal. a obom rodičov uložil výchovné opatrenie.

24. Predmetom odvolacieho konania je časť rozsudku, ktorým bola uložená otcovi plniť si vyživovaciu povinnosť vo výške 200,- Eur mesačne a nakoľko v časti, ktorým súd manželstvo rozviedol, zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, upravil styk otca s maloletým a uložil výchovné opatrenie odvolanie nebolo podané, rozsudok v tejto časti nadobudol právoplatnosť.

25. Odvolacia argumentácia otca je založená na tvrdení o nedostatočne zistenom skutkovom stave veci v dôsledku čoho závery súdu považuje za nesprávne, súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj postupu súdu, ktorý rozhodnutiu predchádzal dospel k záveru, že odvolacie námietky otca sú dôvodné.

26. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý

z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihladne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

28. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

29. Súd v konaní o rozvod manželstva rozhoduje o úprave pomerov manželov k ich maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva, pričom je potrebné zohľadniť úpravu pomerov rodičov k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva, pokiaľ takáto existuje. Pritom súd zohľadňuje aj zmenu pomerov, ktorá nastala od posledného rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

30. Pri zmene pomerov je nutné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré majú podstatný vplyv na posúdenie výšky vyživovacej povinnosti a ktoré sa závažnejším spôsobom prejavili v pomeroch účastníkov konania v porovnaní s ich pomermi v čase poslednej úpravy. Preto aj dokazovanie súdu sa musí starostlivo orientovať na to, či došlo k zmene pomerov, t. j. musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave. Dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti rodičov je len taká zmena okolností, za ktorých bolo doteraz výživné určené.

31. V preskúmvanej veci sa súd prvej inštancie týmto dôsledne neriadil. Hoci predmetom konania bol rozvod manželstva, o výchove a výžive k maloletému bolo rozhodnuté Okresným súdom Trnava rozsudkom č. k. 11P/7/2018-63 zo dňa 10.04.2018, právoplatným dňa 10.04.2018, kde súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej bol maloletý T. s účinnosťou od 01.01.2018 zverený do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal platiť výživné na maloletého T. v celkovej výške 200,- Eur mesačne s účinnosťou od 01.01.2018, a to tak, že sumu 140,- Eur ako bežné výživné a sumu 60,- Eur určenú na tvorbu úspor sa otec zaväzuje zaplatiť vždy do 10. dňa každého mesiaca vopred na osobitný účet maloletého. Matka bola zaviazaná do 10 dní od vyhlásenia rozsudku zriadiť v prospech maloletého osobitný účet v banke a oznámiť otcovi číslo účtu a banku, v ktorej zriadila pre maloletého osobitný účet, s tým, že na nakladanie s finančnými prostriedkami na účte maloletého je potrebný súhlas súdu. V tomto konaní, t.j. v konaní o rozvod manželstva súd rozhodoval o úprave rodičovských a povinností k maloletému T. na čas po rozvode manželstva. Preto bol súd prvej inštancie povinný porovnať pomery účastníkov v čase tohto ostatného rozhodovania s ich súčasnými pomermi, čo však náležitým spôsobom neurobil. U rodičov vychádzal iba zo zistených a súdom konštatovaných aktuálnych príjmov a aktuálnych výdavkov na domácnosť, bez ich porovnania s príjmami a výdavkami v čase posledného rozhodovania o výživnom a bez porovnania zmien, ktoré v týchto, príp. aj v ďalších ukazovateľoch

životnej úrovne nastali od r. 2018, kedy bolo výživné určené naposledy. Počas konania pred súdom prvej inštancie otec maloletého namietal matkou vyčíslenú výšku nákladov na odôvodnené potreby maloletého, podľa jeho názoru výdavky matky sú nadhodnotené a jednoznačne nedôvodné, s ktorým sa súd prvej inštancie vôbec nevysporiadal. Otec maloletého poukazoval na neprimerané výdavky ohľadom výživových doplnkov na maloletého, oblečenia v súvislosti s atopickým ekzémom, hygienickými potrebami ako aj nákladmi na bývanie a nijako ich neporovnával s tými, aké dieťa malo výdavky v čase posledného rozhodovania o výživnom. Otec rovnako namietal aj neodôvodnené výdavky matky a nedostatočne zistený stav ohľadom jej finančných pomerov a možností, pokiaľ platí výdavky svojmu bratovi cez svoj účet a môže si dovoliť investičné sporenie. Pokiaľ súd prvej inštancie v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/7/2018-63 zo dňa 10.04.2018 schválil rodičovskú dohodu ohľadom výživného tak, že otec sa zaviazal platiť výživné na maloletého T. v celkovej výške 200,- Eur mesačne s účinnosťou od 01.01.2018, a to tak, že sumu 140,- Eur ako bežné výživné a sumu 60,- Eur určenú na tvorbu úspor a následne napadnutým rozsudkom rozhodol o vyživovacej povinnosti otca v sume 200,- Eur, bez toho, aby z tejto sumy išla nejaká čiastka na tvorbu úspor, z obsahu rozhodnutia nie je zrejmé k akej zmene pomerov prišlo, či už na strane maloletého, resp. jeho rodičov.

32. Zdôvodnenie konkrétnej výšky výživného (v tomto prípade 200,- Eur), ktorá podľa názoru okresného súdu zodpovedá zákonným kritériám pre určenie primeranosti vyživovacej povinnosti rodiča, musí vychádzať z konkrétnych skutkových okolností a byť založené na hodnotiacich úvahách súdu ohľadom zistených schopností, možností a majetkových pomerov rodičov dieťaťa (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine) ako aj ohľadom odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa ako oprávneného (§ 62, § 75 Zákona o rodine). Na to, aby súd mohol hodnotiace úsudky v tomto smere vysloviť, musí mať dostatočne zistený skutočný stav vecí.

33. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu tak dospel k záveru, že jednak vykonané dokazovanie týkajúce sa aktuálnych pomerov účastníkov konania bolo nedostatočné, a jednak pokiaľ súd skúmal iba súčasné pomery účastníkov, tieto nemal s čím porovnávať, pretože nezisťoval aké pomery účastníkov boli v čase rozhodovania vo veci sp. zn. 11P/7/2018, resp. uvedené zo záverov súdu prvej inštancie nevyplývajú. Nemohol preto vedieť, či a ako sa zmenili odôvodnené potreby dieťaťa, v čom konkrétne sa jeho výdavky zvýšili, ktoré výdavky mu prípadne pribudli (alebo odbudli) a či ide o zmenu podstatnú. Rovnako tomu bolo pokiaľ ide o pomery rodičov, teda nebolo zistené či, ako a z akých dôvodov sa zmenila ich životná úroveň a v akej sume sú schopní podieľať sa na výžive maloletého.

34. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd považoval napadnutý rozsudok v napadnutej časti za predčasný, keď súd prvej inštancie síce aplikoval správnu normu, nesprávne ju ale interpretoval, vyvodil nesprávne právne závery, v dôsledku čoho nevykonal dostatočné dokazovanie. Preto odvolací súd rozsudok v napadnutej časti a v súvislom výroku o náhrade trov konania za použitia ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, v ktorom okresný súd vec znova prejedná, vykoná dokazovanie obsahom súvisiaceho spisu 11P/7/2018, dôsledne porovná pomery v čase pôvodného rozhodovania súdu o výživnom s aktuálne zistenými pomermi, doplní dokazovanie ohľadom odôvodnených potrieb maloletého a v prípade potreby doplní dokazovanie ohľadom majetkových pomerov a životnej úrovne oboch rodičov. Po doplnení dokazovania potom prvoinštančný súd vo veci opätovne rozhodne, nové rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ustanovením § 220 CSP tak, aby právne závery, ku ktorým dospeje, mali oporu vo vykonanom dokazovaní a aby úvahy súdu k týmto záverom vedúce, boli logické, presvedčivé a zrozumiteľné.

35. Záverom odvolací súd pripomína, že aj keď z pôvodného rozsudku nie je možné nijakým spôsobom zistiť, za akých pomerov bolo určené výživné naposledy, keďže tu došlo k dohode rodičov a jeho odôvodnenie pre svoju stručnosť nedáva na to odpoveď, napriek tomu vzhľadom na povahu konania je súd povinný zistiť skutočný stav vecí a za týmto účelom vykonať aj také dôkazy, ktoré účastníci nenavrhli. Bude preto nutné postupovať tak, že súd vykoná dokazovanie nielen rozsudkom samotným, ale aj jeho obsahom a pokiaľ by ani tento spisový materiál neobsahoval potrebné informácie o pomeroch účastníkov, za akých došlo k uzavretiu dohody, potom neostane súdu iné, než vykonať aj v tomto smere stručné dokazovanie (výsluchom účastníkov, listinnými dôkazmi a pod.). Bez toho totiž porovnanie pomerov, ktoré tvorí základ pre vyslovenie záveru či sú dôvody na zmenu výživného alebo nie sú, nie je možné.

36. Uvedené rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).